

Kronik

januar - marts 1996

Danske kulturtidsskrifter søgbare elektronisk

Det kongelige Biblioteks Danske Afdeling modtager gennem pligtaflevering fra bogtrykkere alle tidsskrifter, der trykkes i landet, og registrerer og katalogiserer dem til Den danske Nationalbibliografis to hovedfortegnelser *Dansk Bogfortegnelse* og *Dansk Periodicafortegnelse*. Som en særlig service over for forlag, tidsskriftredaktioner og brugere, der ønsker en samlet oversigt over den del af tidsskriftfloraen, som gennem de seneste år under betegnelsen *Kulturtidsskrifter* har været genstand for særlig interesse i den kulturpolitiske debat, er alle nyere kulturtidsskrifter blevet mærket under registreringen, således at de nu er særskilt søgbare i bibliotekets informationssystem REX, der bl.a kan nås via Internet.

Alle nye kulturtidsskrifter er siden jan. 1994 mærket med betegnelsen - el-

ler søgekoden - "kult94", "kult95" etc. Afdelingen har nu gennemført en retrospektiv mærkning af alle kulturtidsskrifter, derr er udkommet siden 1988. Det gælder også tidsskrifter, der er begyndt før 1988, men som stadig udkommer eller som er ophørt efter 1987. De er alle mærkede med søgekoden "kult93" uanset år. Ialt drejer det sig primo 1996 om 394 tidsskrifter.

De kulturtidsskrifter, der er mærket, er først og fremmest de tidsskrifter, der tidligere er registreret i katalogen *Kend Kulturtidsskrifterne! Katalog over danske kulturtidsskrifter* (2. udg. 1990, udgivet af Danmarks Biblioteksforening og Det kongelige Bibliotek) og tillægget "Nyt om kulturtidsskrifter" i *Bogens Verden*, 1992, nr. 5, hvortil kommer nye tidsskrifter efter de anlagte kriterier.

Kulturministeriets Tidsskriftstøtteudvalg yder støtte til mange af disse tids-

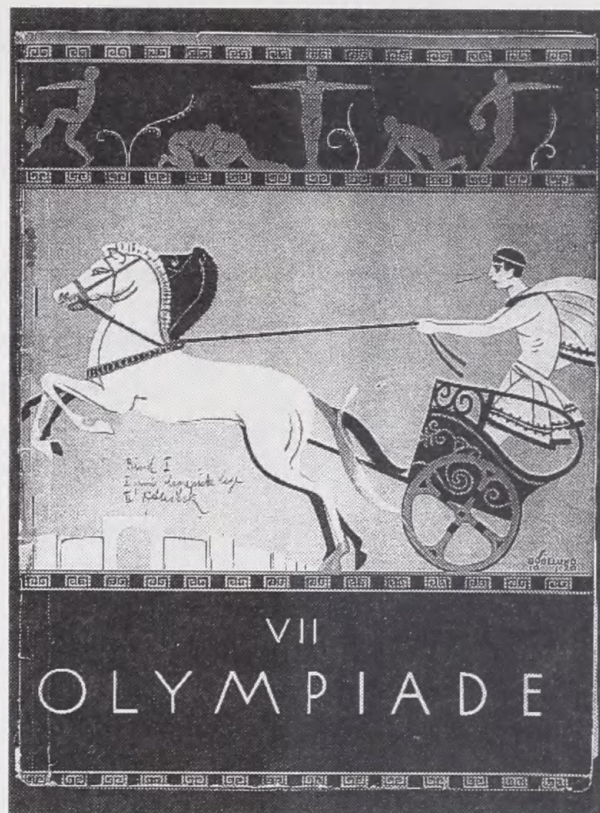
skrifter og har udgivet en katalog over støttede tidsskrifter *Kontakt Kultur-tidsskrifterne. Salgskatalog* (2. udg. nov. 12995). Udvalget, hvori der bl.a. sidder en repræsentant for Det kongelige Bibliotek som Nationalbibliotek, planlægger at publicere en ny, samlet oversigt over kulturtidsskrifter i 1996.

"Kogebogen"

Efterlysning - Dusør kr. 50.000

Natten til den 22. oktober 1995 ramtes Det kongelige Biblioteks mindeudstilling i anledning af 50-året for Danmarks befrielse "Illegale tryk" i bibliotekets forhal af et groft og frækt indbrud.

Tyven - eller tyvene - undslap på trods af alarmsystem og vagtalarmering med modstandsmanden Eigil Larsens eget eksemplar af den såkaldte "kogebog", som han udarbejdede til brug for modstandsgruppen BOPA. Bogen indeholder opskrifter på brand- og sprængbomber samt sprængningsvejledninger. Tiden har dog for længst gjort disse opskrifter forældede, og den maskinskrevne bog har i dag fortrinsvis værdi som historisk kilde og som en museumsgenstand af vægtig national betydning, hvorfor Det kongelige Bibliotek lægger stor vægt på at få dette eksemplar af *Kogebogen* tilbage, hvor det hører hjemme.

Det stjalne eksemplar af *Kogebogen* har et omslag med et billede af en klassisk græsk stridsvogn.

Ved indbruddet efterlod tyven et gammelt, karakteristisk sort-hvidt-gråt, vævet tæppe (160x130 cm) med to hestehoveder, brugt til at undgå at skære sig på vinduesglasset.

Det stjalne eksemplar af *Kogebogen* har et omslag med et billede af en klassisk græsk stridsvogn.

Det kongelige Bibliotek forhøjer hermed den tidligere udlovede dusør til 50.000 kr. til den eller de, der kan fremskaffe Eigil Larsens eksemplar af *Kogebogen* eller fremkomme med så afgørende oplysninger i sagen, at disse fører til, at *Kogebogen* igen kommer på rette plads i Det kongelige Bibliotek.

Henvendelse herom enten til Københavns Politi, Afdeling C, Politigården, 1567 V. Tlf. 33 14 14 48, eller til Det kongelige Biblioteks sikringschef Jesper Düring Jørgensen på tlf. 33 93 01 11, lokal 412 eller direkte til direktøren, lokal 301.

Fiolstræde til Frederiksberg

Den 12. febr. 1996 åbnede Det kongelige Biblioteks nærbibliotek for samfundsvidenskaber og jura i de midlertidige lokaler på Kronprinsesse Sofies vej 35 på Frederiksberg. Biblioteket i Fiolstræde forventes efter reovering genåbnet for publikum i februar 1997.

Reposmontren

I januar 1996 viste bibliotekets Bogbinderi-, Restaurerings- og Konserveringsværksted en udstilling om *konserveringen af materiale fra Store Nordiske Telegraf-Selskab*.

Febr.-marts 1996 vistes en udstilling i anledning af *200-året for indlemmelsen af P.F. Suhms bibliotek* i Det kongelige Bibliotek, arrangeret af forskningsbibliotekar Ingrid Ilsøe.

En udstilling om *Elfelt-projektet* vistes i marts 1996, arrangeret af projektleder Anna Jørgensen.

Forhalens ottekantede montre

I febr. 1996 vistes en nyerhvervelse fra Kort- og Billedafdelingen: *Ria-Novosti. Det russiske pressearkiv*, og i marts endnu en nyerhvervelse fra Kort- og Billedafdelingen: *Helmer Lund Hansen*.

Erhvervelser

Boghistoriske Samlinger

Fra afdøde forskningsbibliotekar Edgar Dirksens bo er modtaget en række bind til Boghistorisk Studiesamling; illustrerede tyske forlagsindbindinger fra omkring 1900.

Til Boghistorisk Studiesamling er erhvevet 2 håndindbundne bøger til illustration af fransk bogbinderhåndværk fra begyndelsen af det 20. århundrede. Camille Mauclair *Le poison des pierreries*. Paris 1903, indbundet af Salvator David (1859-1919) i marineblåt maroquin dekoreret med indlægninger af skind i forskellig farve, og *Prière sur l'Acropole* compositions de H. Bellery-Desfontaines, Paris 1899, indbundet af Henri Blanchetière (1881-1933) og Joseph Bertault (d. 1906) i brunt maroquin dekoreret med skind i forskellig farve.

Fra papirkunstner Jacob Lund er modtaget en samling dekoreret papir til indbinding af specielt danske bøger.

Forskningsbibliotekarerne Ingrid Ilsøe og Ruth Bentzen har foretaget udvælgelsen af de 126 papirer.

Danske Afdeling

På auktion i Israel er erhvervet et sjældent Danicum: Israel Soldin *Holdot Ha-Adam*. Kbh. Eget forlag. [1788?].

Kort- og Billedafdelingen

En stor samling familie- og pressefotografier fra boet efter Wilhelm Christmas-Møller.

Fotografier, fortrinsvis modebilleder og portrætter af skuespillere, optaget af Torben Thesander. Gave fra fotografen.

Et omfattende arkivmateriale bestående af korrespondance, fotohistoriske artikler, udstillingskataloger o.lign. samt egne optagelser, modtaget som gave fra redaktør og fotograf Tage Poulsen.

Fra fotografen Hans Erik Orloff-Jørgensen en stor samling fotografiske gummityk. Gave fra fotografen.

Foto- og scrapbøger fra den danske charterturismes barndom i 1960'erne. Gave fra Kn. S. Rasmussen, Vanløse.

Fotografier og scrapbøger vedrørende forfatteren Ole Sarvig.

Der er erhvervet værker af følgende udenlandske fotografer:

Hiroshi Sugimoto: to fotografier med oceanet som motiv.

Barry Pringle: seks nøgenstudier fra 1966.

Georg Oddner: Sytten billeder, portrætter af bl.a. Ingmar Bergman og Klaus Rifbjerg.

Kortsamlingen har erhvervet et eksemplar af Gerard Mercators berømte atlas, udkommet i Duisburg i 1595 *Atlas sive cosmographicae meditationes de fabrica et fabricati figura*. Atlasset, som indeholder 113 kolorerede kort er blevet købt gennem Sotheby's Auktioner i København til en pris af kr. 143.000,-. Købet har kun været muligt ved hjælp af et tilskud på kr. 93.000,- fra Else Kirstine Jørgensens Legat.

Musikafdelingen

Fra sangerinden Valdis Hameriks bo er modtaget faderens, komponisten Asger Hameriks kompositioner i manuskript, overvejende fra før 1871, hvor han som 28-årig rejste til Amerika for at tiltræde stillingen som direktør for musikkonservatoriet og musikforeningen i Baltimore.

Fra fru Elin Bangert, formidlet af musikhandler, dr.hon. Dan Fog, har afdelingen modtaget en række af komponisten Eilius Bangerts egenhændige manuskripter til egne værker.

Fra komponisten, professor Finn Høffdings familie, formidlet af kompo-

nisten Per Nørgård, er modtaget 6 kasser med Finn Høfdings musikaler i manuskript (bl.a. skitser) og tryk, breve og manuskripter til musikteoretiske afhandlinger, billedmateriale m.m.

Orientalisk Afdeling

Fra missionær Peder Jørgensen har OA erhvervet 48 palmebladshåndskrifter og 4 foldebøger fra det nordlige Thailand, samt 4 kinesiske bloktryk.

Besøg

16. jan. 1996 besøgte Det kongelige Bibliotek af departementschef Anders Eldrup, Finansministeriet.

19. jan. 1996 besøg fra Den amerikanske Ambassade af bibliotekar Karen Kirk Sørensen og kulturattaché Mark Wentworth.

1. febr. 1996 besøg igennem Den Tyske Ambassade af ambassadørfruer fra Baltikum, Norden, Østeuropa, Vesteuropa, USA og Afrika med foredrag og rundvisning.

19. febr. 1996 besøg af fhv. minister Torben Rechendorf, MF.

22. febr. 1996 besøgte den amerikanske fotograf Lewis Baltz Kort- og Billedafdelingen.

12. marts 1996 besøgte 17 medlemmer af Lokalhistoriegruppen fra AAB Af-

deling II Det kongelige Bibliotek. Førstebibliotekar Grethe Jacobsen viste rundt og fortalte om biblioteket, især Danske Afdelings samlinger.

18. marts 1996 besøg i Musikafdelingen af bibliotekar Tine Vind, forsøgsleder af musikinformationssystemet *Musikinformation Danmark*. Homepage på Internet: <http://www.bibnet.dk/mic/>

23. marts 1996 fik forskningsbibliotekar Emilia Sigmarsdottir fra Islands National- og Universitetsbibliotek i Reykjavík en introduktion til Boghistoriske Samlinger af forskningsbibliotekar Ingrid Ilsøe.

I febr. og marts har Billeddigitaliseringsprojektets leder, forskningsbibliotekar Henrik Dupont, Kort- og Billedafdelingen, forevist projektet og orienteret om registreringen og overvejelserne vedrørende formidling m.m. for bl.a. arkivleder Kim Furdal, Åbenrå, museumsinspektør Tove Thage og kolleger fra Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot, overbibliotekar Kari Garnes fra Universitetsbiblioteket i Bergen, førstebibliotekar Kristin Bragadottir, teknisk udviklingschef Thorstein Hallgrimson og forskningsbibliotekar Emilia Sigmarsdottir fra Nationalbiblioteket i Reykjavík, og Martin Hansen fra Danmarks Radio.

Lån til udstillinger

August Strindberg i Søllerød, Gl. Holtegaard, 18. jan. - 25. febr. 1996. Lån fra Danske Afdeling, Håndskriftafdelingen, Universitetsbiblioteksafdelingen.

Monet i Norge, Ordrupgaard, 25. jan. - 8. april 1996. Lån fra Danske Afdeling, Kort- og Billedafdelingen.

1796 - København som Kulturby, Thorvaldsens Museum, 13. marts - 26. maj 1996. Lån fra Kort- og Billedafdelingen.

Carl Ploug, Museet på Koldinghus, 15. marts - 1. juni 1996. Lån fra Danske Afdeling, Håndskriftafdelingen, Kort- og Billedafdelingen,

Sømænd, Købmænd & Supercargo, Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 26. marts - 1. dec. 1996. Lån fra Universitetsbiblioteksafdelingen.

"Hist hvor vejen ...", Kunsthallen, Brandts Klædefabrik, Odense, 30. marts - 16. juni 1996. Lån fra Kort- og Billedafdelingen.

Den arabiske Rejse, Danske forbindelser med den islamiske verden gennem 1000 år, Forhistorisk Museum Moesgård, 26. marts - 29. sept. 1996. Lån fra Danske Afdeling, Håndskriftafdelingen, Kort- og Billedafdelingen, Orientalisk Afdeling, Universitetsbiblioteksafdelingen.

I halvmånens skær, Davids samling, 26. marts - 29. sept. 1996. Lån fra Dan-

ske Afdeling, Håndskriftafdelingen, Kort- og Billedafdelingen, Universitetsbiblioteksafdelingen

Sultan, Shah og Stormogul - Den islamiske verdens historie og kultur, Nationalmuseet, 26. marts - 29. sept. 1996. Lån fra Danske Afdeling, Orientalisk Afdeling.

Frimærkehandler og jernbanehistoriker Peer Olav Thomassens Fond

Bestyrelsen ved direktør Erland Kolding Nielsen, førstebibliotekar Grethe Jacobsen og seniorforsker Henrik Horstbøll foretog 11. april 1996 den årlige uddeling af Fondens midler (jvf. opslag i *Magasin* 10:1, 1996).

Af de indkomne ansøgninger blev følgende imødekommet:

a) Ansøgning fra John Poulsen om et rejsetilskud på 2.100 kr.

b) Ansøgning fra Eigil Christensen om støtte til afholdelse af en workshop for jernbanehistoriske forfattere blev imødekommet med 10.000 kr.

c) Ansøgning fra Asger Christiansen om 20.000 kr. i produktionsstøtte til bog om Hammel-banens historie.

Personalia

Sektionsleder Bendt Alsted kunne 1. febr. 1996 fejre 25 års jubilæum i statens tjeneste.

Overbibliotekar Steen Bille Larsen er udpeget som medlem af Statens Bibliotekstjenestes arbejdsgruppe vedrørende revision af de statistiske regler for opgørelse og benyttelse af bibliotekerne.

Cand.jur. Niels-Henrik Dam har 1. jan. - 9. febr. 1996 været ansat som akademisk medarbejder i Informations- og Dokumentationsafdelingen.

Forskningsbibliotekar Peter Hauge holdt 12. febr. 1996 gæsteforelæsning på Musikvidenskabelige Institut, Københavns Universitet, om *Carl Nielsen*.

Forskningsleder Nielse Martin Jensen deltog 28.-31. marts 1996 i musikhistorisk projektmøde under European Science Foundation vedrørende det fælleseuropæiske projekt *Musikliv og musikalske institutioner i Europa ca. 1600- ca. 1900* og er indtrådt i styringsgruppen for samme; holdt 16. marts 1996 et foredrag om *dansk musikalsk nationalromantik* ved et seminar i København, afholdt af Nordisk Sommeruniversitet.

Førstebibliotekar Ingrid Fischer Jonge deltog 8. febr. 1996 i et seminar i Dansk Kunsthistorisk Forening *Hvad er kunstnerliv?*

Afdelingsbibliotekar Lene Knudsen

deltog 29. marts 1996 i et seminar for bibliotekarer tilknyttet EU-retsinstiteter ved forskningsinstitutioner i Norden, arrangeret af Norfeir (Nordisk Råd for Forskning i Europæisk Integrationsret).

Direktør Erland Kolding Nielsen deltog 12. jan. 1996 i den officielle åbning af *Kulturby 96* på Københavns Rådhus; deltog 25.-28. jan. 1996 i LIBER Executive Board-møde i Paris; deltog 1. febr. 1996 i Sektorforskningens Direktørkollegiums generalforsamling; deltog 15. febr. 1996 i konstituerende møde i Forskningsbibliotekernes Chefkollegium; deltog 17. febr. 1996 i bestyrelsesmøde for Die Arbeitsgemeinschaft Bibliotheca Baltica; deltog 13.-15. marts 1996 i statslig direktørkonference på Hotel Trouville, Hornbæk; deltog 14. marts 1996 i Sektorforskningens Direktørkollegium-regi i Forskningsministeriets rundbordskonference om den nationale forskningsstrategi samt EU-forsknings samarbejdet; deltog 21.-22. marts i Danmarks Biblioteksforenings årsmøde og generalforsamling i Vejle.

Overbibliotekar Karl Krarup deltog 18.-19. marts 1996 i sættemødet i Fagudvalget vedr. systemer og netværk, hvortil overbibliotekar Karl Krarup er udpeget til formand, samt i DBC's brugerseminar i samme regi på Hotel Eremitagen; deltog 22. marts 1996 i IT

13-møde på Aalborg Universitetsbibliotek vedr. udviklingen i forskningsbibliotekernes IT-systemer; deltog 27. marts 1996 i IT-forum om Kulturnet Danmark i Nationalmuseets festsal.

Forskningschef John T. Lauridsen holdt 22. febr. 1996 foredrag om *Frihedskæmperbilleder* i Historisk Samling fra besættelsestiden 1940-45 i Esbjerg; holdt 10. marts 1996 foredrag på Folkeuniversitetet i Esbjerg om *En lege i pionertidens Esbjerg*, er indvalgt i Historisk Samfunds som næstformand fra 29. febr. 1996.

Forskningsbibliotekar Poul Lübcke fratrådte 31. marts 1996.

Bogbinder Erik Løvborg modtog 13. febr. 1996 fortjenstmedaljen i sølv.

Fg. afdelingsleder Stig T. Rasmussen har som ekspertgruppemedlem deltaget i tilrettelæggelsen af en Islam-udstilling på *Forhistorisk Museum Moesgård* og som fagkonsulent i forberedelsen af en Islam-udstilling på *Nationalmuseet*.

Bogbinder Ole Selfort modtog 29. febr. 1996 fortjenstmedaljen i sølv.

Forskningsbibliotekar Bo Søgaard Jensen er ansat som akademisk medarbejder i Informations- og Dokumentationsafdelingen i perioden 12. febr. - 31. aug. 1996.

Afdelingsbibliotekar Susanne Sugar

deltog 15. marts 1996 i *The International ISMN Advisory Panel Board Meeting* i Frankfurt, i forbindelse med Frankfurt Music Fair.

Fuldmægtig, cand.jur. Lone Ømann tiltrådte 1. febr. 1996 i Kontakt- og Oplysningsafdelingen.

Overbibliotekarerne Steen Bille Larsen og Karl Krarup og førstebibliotekar Charlotte Rohde deltog 22.-26. jan. 1996 i seminar arrangeret af Den Europæiske Biblioteksorganisation Liber's Architecture Group i Paris med emnet *Post-Modern Library: Between Functionality and Aesthetics*, og holdt et oplæg med titlen *The Royal Library in Copenhagen. Cooperation on the building project for the new National Library*.

Forskningsleder Niels Martion Jensen og forskningsbibliotekar Niels Bo Foltmann var på tjenesterejse 1.-2. febr. 1996 til London i forbindelse med trykningen af operaen *Maskarade*.

Direktør Erland Kolding Nielsen, førstebibliotekar Stig T. Rasmussen, overarkivar Birgitte Possing og seniorforsker Henrik Horstbøll deltog 28. marts 1996 i *Kulturministeriets forskningskonference* på Nationalmuseet om rammerne for forskning i Danmark, prioriteringer og konsekvenser.